

וכך כתב עגנון בספרו 'עיר ומלואה': "פעם ראשונה אדם לומד ומבין,

פעם שנייה לומד ותוהה, משוטה הייתי שדמיינתי מבין, הרי אינני מבין ולא כלום.

פעם שלישית מבין ושאינו מבין.

בפעם הרביעית מבין את שלא הבין ואינו מבין את שהבין

וכך על דרך זו פעם אחר פעם,

ואם יגע הרבה וחזר הרבה עד ששוכח כמה פעמים חזר,

ויש לו סיוע מן השמיים הרי הוא מתחיל להבין וזו תחילתה של חוכמה"

כך עגנון על החוכמה.

אבל אנחנו, אנשי המעשה ואנשי ההחלטה מה יהיה עלינו?

ראש המטה הכללי רב- אלוף אביב כוכבי

חבריי למטה הכללי

נציגי האירגונים והמוסדות

אורחים נכבדים מאוד

בוגרי המחזור המ"ז של המכללה לביטחון לאומי

מכובדי כולם

לפנים הייתה התחלה והיה סוף, והיו גבולות ברורים, והיה שלי, שלך, משפיע ומושפע, העולם היה מחולק בקווים

ברורים וחדים של מסובב ומסובב, של תשומה ותפוקה, של סדר, של הגיון צרוף.

או אז בעולם שכזה נידרש, היה, המנהיג לתקן את שהתקלקל להחזיר את הסדר על כנו, להתאים פתרון לבעיה, להכין למקרה תגובה.

ומאז, מאז התבגרנו, טיפסנו בשביל המעפיל אל הגבעות.

אולי קשיי נשימה, אולי המחסור בתמצן זמין, אולי הפרספקטיבה מן הגובה או שמא נטשטשה ראייתנו מפאת הגיל או מאגלי זיעה,

אולי בגלל כל אלו עלתה בנו המחשבה, ההבנה, שהעולם נוצר כתוהו ובוהו וגם אם עשה בו הבורא סדר, הרי הוא סדר לכאורה.

שהרי כשבמקום אחד יום, באחר לילה. ומקומות שלימים היו יבשה, כבר זמן רב מכוסים הם ביס.

והצדפים, שמוצא אתה במדבר מוכיחים שהכל השתנה ומשתנה מן הקצה אל הקצה.

כבר ירמיהו בנבואתו (ירמיהו כג', כו') אמר: "ראיתי את הארץ והינה תוהו ובוהו".

היתכן? שנים לאחר שברא לנו עולמנו - כופר הנביא במעשה האל?!

האם קורא ירמיהו תיגר על הסדר שיצרה הבריאה?

או אולי, הגיע ירמיהו אל נקודת התצפית הזו המורכבת.

תצפת אל המערכות שבתוך המערכות.

אל הכאוטיות, אל הקשה להבנה, הלא ניתן להסבר, אל המקום בו מערכת אחת מתערבת באחרת, באין סופית - בהתהוות המתמדת.

הסדר כבר אינו יכול לסמא את עיניו, הכל משפיע על הכל, הכל קשור בכל.

וכיצד נתנבא? כיצד נצפה את הבאות? כיצד נתכוון ונערך? נכון ונבנה עצמנו לעתיד באי הסדר הגדול הזה?
בערבי שבתות, בטרם תפילת ערבית, במהלך קבלת השבת נהוג לומר את "לך דודי" ושם חרז רבי שלמה הלוי
אלקבץ כותב התפילה את הדברים הבאים: "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה, מראש מקדם נסוכה,

סוף מעשה במחשבה תחילה"

אך הרעיון במקורו הינו פרי הגותו של אריסטו

והוא מורכב ומסובך יותר.

בעוד שבמזמור השבת נאמר "שהשבת" היא סוף מעשה הבריאה ולה קדמה מחשבה ותיכנון.

אריסטו כתב: "סוף המחשבה הוא ראשית המעשה וסוף המעשה הוא ראשית המחשבה".

הרי שאמרנו: אין התחלה ואין סוף, אלא תהליך תמידי של התהוות - רב מערכתית, רב תחומית, רבת משתנים

ומגמות, מרובת שחקנים, תופעות זיקות והקשרים בהן מתקיימת מחשבה ובהם מתקיימים מעשים בכל עת.

והמחשבה, המחשבה, ראשיתה בהסתכלות, בהתבוננות בניתוח הסביבה, במיפוי שחקניה - במערכות המשפיעות

ומושפעות ממנה. ובתוך האינסופיות הזאת נדרש לרגע אחד, לשבריר, לתחמה.

נדרש תיחום האינסוף רק לצורך ההבנה, ההמשגה כדי לאפשר לו למתבונן להקפיא ולעצור את הזמן, שאינו עוצר

מלכת.

או אז יבין המנהיג, את שיבין ויגבש לו מצפן, ומודל ושאל לאן? ולשם מה? ויוסיף כיצד? ויקשה על עצמו קשיים

הרבה ושאל שמא?, ואם יקרה?

ומה אם חלילה?

ואז יחליט ויהפוך מחשבתו למעשה ויתערב בה במציאות המתהווה כמיטב יכולתו כדי להטיב שליחותו - חזונו, מטרתו.

שוב כשאמר אריסטו: שוב המחשבה, הכל מתדש כי העולם נשתנה תולדת מעשיו ותולדת מעשים אחרים שוב הוא אינו אותו עולם והמחשבה הקודמת - חסרת ערך היא.

ולא רק הוא נשתנה, העולם, גם אתה ההולך בנפתוליה, של המנהיגות בעולם המורכב הזה גם אתה שוב אינו אותו האיש.

גם אתה נשתנה תולדת המחשבה שחשבת, ההבנה שהבנת, הדברים שנראו ואלו שנעלמו מעיינך – שוב אינך אותו אדם.

ולכן בסוף המעשה שוב מחשבה, שוב דף ריק, ולוחות שוברים וצורך לשרטט סביבה מראשיתה וכך חוזר חלילה.

בוגרי המכללה לביטחון לאומי מחזור מ"ז,

ברוכים הבאים לעולם הקשה, המורכב, המתגבר המרתק הזה - העולם הכאוטי, רב החיכוך והנעלם הרב גוני, חסר הגבולות והרצפטים.

עולם המחייב לא רק לחשוב אלא לחשוב על המחשבה.

"ראה בן הגלות" כתב יוסף חיים ברנר בראשית המאה הקודמת, "ראה בן הגלות, ראה בן הצער, הינה לדפוק בדלתי ליבך באתי, כיום הזה..."

הנני בא אליך

ולא להתיימר לפניך בדרכי הסלולה, לא להתנפח בדוגמטים שלי הקבועים, לא לצוותך: זו המסילה האחת והיחידה, לכה בה ותמצא מרגעה!

כי לעורך אני בא, אחי, לעורך לאמור: שאל בן אדם, לנתיבות עולם, שאל, שאל אי הדרך? אי?
לעורך להעלות את מחשבתך אני בא, להעלותה, ולהרחיבה ולחזקה למען לא תאבד בחיפושיה הקשים".

שנה צעדנו במסע הזה חבורה משובחת, סקרנית, לומדת חזורת תחושת שליחות בדרך שהשאלה, הקושיה, הטלת

הספק, קריאת התיגר היו לה למצפן.

והתשובה, המענה, המודל, הדוגמה, כך הבנו, הם ברי חלוף וקצרי תוקף.

ורואה אני אתכם וגאה על שהייתה לי הזכות ללכת בינכם, הייתם לי למופת.

העולם משתנה לנגד עינינו, דקה אחרי דקה, טכנולוגית ומימדים שאך לא מכבר כבדיון היו, נראו כחלום בהקיץ,

מתישנות ועוברות מן העולם ומוחלפות בחדשות.

סביבה גאופוליטית ישנה ננטשת והייתה כלא הייתה, מתגבשת ומתפרקת שוב, ידע שהיה לנכס צאן ברזל מצהיב

בדפים עלומים ומושלך אל גל האשפה וחדש מתפתח במהירות וברוחב פס.

ואני בראשותכם מפקדי, אנשיי, רוצה להמשיג פה צורך קריטי, מחייב- צורך לאומי,

"עליונות אינטלקטואלית"

הטכנולוגיה זמינה בעולם, גם תפיסות הן מטבע עובר לסוחר ויכולות שפעם הפכו אומה למעצמה, מורדות בשבריר

שנייה, למכשירים של כיס.

בעת שכזאת נדרשת אומה תפצת חיים לשמור יתרון אינטלקטואלי משמעותי, עליונות במרחב הידע, המידע

ועיבודו והיכולת להפכו למעשה. אנשי מעשה אנחנו, אנשי מגן וחרב. יתרונו המשמעותי הוא באדם הנושא אותם

ומפעילם.

דקארט כבר אמר "אני חושב משמע אני קיים",

ואני בקטנותי אוסיף "מחשבה ורוח" הן הערובה ליכולת לקבל החלטה במציאות משתנה, לעשות מעשה ולהמשיך

לנוע.

בוגרים יקרים מאוד, הנה חוזרים אתם אל השורות,

זכרו!

מי מכם, שימתין עד שיבין הכל, עד שימצא ויקיף את שנדרש לדעת, יעבור מן העולם ולא יעשה בו דבר, מי שימצא את המחשבה והלימוד והעמקה עד תומה, יקבר בצדי הדרך ואבק הדרכים יכסהו. אך מי מכם שישכיל לחשוב ולעשות, לעשות ולחשוב ויתפכח מן הרצון לסדר עולם, וילמד ויאהב את אי הסדר, את הכאוטיקה, את השינוי וההשתנות שבתוכו, ישפיע ויושפע, יטיב ויטייב עולם.

ראש המטה הכללי

מכובדיי כולם

הבוגרים הללו, שיוצאים וחוזרים אל עולם העשייה- המשמעות, ההשפעה, מקצועיים, ערכיים וצמאי דעת, אנשי מעשה ומטיבי חשב, תודה על הזכות שנתתם לי ללמוד במחיצתם. חברינו המשתתפים הבינלאומיים, הפכתם את המסע הזה לשנה ראויה, משמעותית ונוקבת הרבה יותר, בטוח אני שעוד תרימו תרומה משמעותית לאומותיכם, ידידותנו - ידידות עד- איחולי הצלחה להמשך הדרך.

אשרי העם שאלו בניו.

אשרי המדינה שאלו מנהיגיה.

אשרינו שזכינו בכם.

בוגרים, בהצלחה.